

Inleiding

mr. drs. F.H.J.G. Brekelmans, mr. H. Mertens en mr. D.A.M. Schilperoord

Het boek dat voor U ligt werd Leen van den Heuvel bij zijn afscheid als voorzitter van de Commissies van Beroep van de Stichting Onderwijsgeschillen aangeboden. Al de bijdragen sluiten aan bij zijn belangstellings sfeer.

De Stichting Onderwijsgeschillen is op een breed terrein werkzaam, zo vallen onder de Stichting niet alleen de commissies van beroep, maar ook de commissies, die zich bezighouden met geschillen op het gebied van de medezeggenschap in het onderwijs en functiewaardering. Ook de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs valt onder de stichting. Dit heeft ertoe geleid, dat verschillende auteurs ook aan deze gebieden aandacht schenken.

Hieronder geven wij een overzicht van de bijdragen, waarin duidelijk verschillende thema's te ontdekken zijn.

De bijdrage van *Asscher-Vonk* behandelt de methode die in de rechtstaat gehanteerd wordt om rechtvaardigheid te verwezenlijken. Dat is met name de methode de beslechting van geschillen op te dragen aan een onafhankelijke en onpartijdige instantie. De vraag die zij stelt is: draagt het opdragen van beslechting van geschillen in het onderwijs aan een onafhankelijke en onpartijdige instantie, zoals de Commissie van Beroep bij aan vergroting van de rechtvaardigheid, dat wil zeggen het verminderen van onrecht?

Smits begint haar bijdrage met erop te wijzen dat onze rechtstaat van allerlei kanten wordt uitgedaagd in het bijzonder als het gaat om grondrechten waarbij gedacht kan worden aan godsdienstkwesaties. De discussie over de grondrechten zien we vooral in het onderwijs. Zij behandelt deze discussie aan de hand van oordelen van de Commissie Gelijke Behandeling en de door het Europees Hof van de Rechten van de Mens gewezen Italiaanse Lautsi-zaak, waarin de vraag centraal stond of openbare scholen verplicht kunnen worden een kruisbeeld in de leslokalen op te hangen.

Veugelers laat in zijn bijdrage allereerst zien welke 'stormen' de Commissie van Beroep de afgelopen 100 jaar heeft doorstaan. En gaat vervolgens na of de Commissies van Beroep nog steeds een goed alternatief zijn voor de reguliere rechtsgang.

Lindeboom en *Schellart* stellen net als Veugelers de vraag naar het bestaansrecht van de Commissie van Beroep. Beiden wijzen zij op het arrest van de Hoge Raad in 1996 dat uitmaakte dat een uitspraak van de Commissie van Beroep geen bindend advies is en de werknemer er zelfs in het geheel niet aan gebonden is. Hierdoor heeft de waarde van de uitspraak van de Commissie van Beroep aan kracht ingeboet. In hun bijdragen bespreken zij de vraag: Hoe kan de positie van de Commissie van Beroep worden versterkt?

Twee bijdragen gaan in op de 'normalisering' in het onderwijs. *Boonstra* bespreekt de normalisering van medezeggenschap in het onderwijs. Onlangs is de Wet op de ondernemingsraden in de BVE-sector ingevoerd. Zij wijst erop dat de wettelijk geformuleerde afbakening van de bevoegdheden van de WOR veel

strikt is in vergelijking met de voor de invoering van de WOR in deze sector geldende regelgeving, namelijk de Wet medezeggenschap onderwijs 1992. In het onderwijsveld wordt vaak gesteld dat met de invoering van de WOR in het onderwijs de medezeggenschapstraditie in het onderwijs verloren is gegaan. Boonstra gaat in haar artikel na of deze stelling wel opgaat. *Vermeulen* gaat in op de gevolgen van het initiatiefwetsvoorstel Normalisering rechtspositie ambtenaren voor de rechtsbescherming van werknemers in het openbaar onderwijs. Het personeel werkzaam aan een openbare school zal, wanneer deze wet in werking zou treden, vanaf dan niet meer werkzaam zijn op basis van een aanstelling als ambtenaar maar op basis van een arbeidsovereenkomst. *Vermeulen* gaat in zijn bijdrage in op de gevolgen van het initiatiefwetsvoorstel voor de rechtsbescherming van werknemers in het openbaar onderwijs. Met name beziet hij of die gevolgen mede kunnen zien op de introductie van rechtsbescherming van deze werknemers via de Commissie van Beroep, of juist van afschaffing van die rechtsbescherming voor het bijzonder onderwijs.

In hun bijdragen gaan *Den Hartog Jager*, *Noorlander* en *Wiebosch* achtereenvolgens in op de rol van de voorzitter, de wijze van toetsing van de Commissie van Beroep en de voorlopige voorziening bij de Commissie van Beroep. *Den Hartog Jager* beschrijft de rol van de kamervoorzitter van de Commissie van Beroep die is belast met de mondelinge behandeling en beslissing van geschillen. De auteur onderscheidt de volgende fasen in het proces van geschillenbeslechting: die voorafgaande aan de zitting, de mondelinge behandeling, de raadkamer en uitspraak. Deze fasen komen achtereenvolgens aan de orde in het artikel. *Noorlander* begint zijn bijdrage met op te merken dat de Commissie van Beroep sinds jaar en dag toetst aan de algemene beginselen van bestuur. Vervolgens vraagt hij zich af of er argumenten zijn aan te wijzen die pleiten voor een sterke(re) doorwerking van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur in de verhouding schoolbestuur werknemer (arbeidsovereenkomst), dan in andere private arbeidsverhoudingen buiten het onderwijs. *Wiebosch* gaat allereerst na hoe vaak vanaf 2005 tot op heden gebruik is gemaakt van de voorlopige voorziening. Vervolgens bespreekt hij de vraag of de voorzitter een juiste inschatting heeft weten te maken van wat de voltallige Commissie van Beroep uiteindelijk zal beslissen. Tenslotte vraagt hij zich af of de uitspraak van de voorzitter gelijkenis vertoont met een uitspraak van de civiele rechter in kort geding.

In de CAO HBO staat dat wanneer de werknemer kiest voor de gang naar de Commissie van Beroep, op basis van deze cao geldt dat de werknemer, net als de werkgever gebonden is aan de uitspraak. Deze bepaling in de CAO HBO – bindend advies -is aanleiding voor *Stege* om een vergelijking te maken tussen twee alternatieve vormen van geschillenbeslechting, bindend advies en arbitrage. Hij bespreekt de meest in het oog springende verschillen, en voor- en nadelen, tussen deze twee vormen van geschillenbeslechting.

Twee bijdragen bespreken een belangwekkende uitspraak van de Commissie van Beroep. *Brekelmans* bespreekt de uitspraak van 2 juli 2010 (op de website van Onderwijsgeschillen gepubliceerd onder nummer 104306). In deze uitspraak gaat

het om een docent die via de ROC Personeelspool BV als docent werkzaam is bij de Stichting ROC. De Commissie van Beroep komt in deze uitspraak niet toe aan de vraag of zij bevoegd is kennis te nemen van een beroep van een werknemer van een Personeels B.V. In het artikel beantwoordt hij deze vraag aan de hand van de plaats van de Commissie van Beroep in het Nederlandse ontslagrecht. *Sprengers* bespreekt de uitspraak van 8 april 2010 (104324). In artikel 7:668a BW is neergelegd dat arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd die elkaar met tussenpozen van niet meer dan drie maanden hebben opgevolgd en een periode van 36 maanden hebben overschreden met ingang van die dag gelden als een arbeidsovereenkomst aangegaan voor onbepaalde tijd. Op grond van lid 2 van dit artikel is de regeling ook van toepassing op een reeks arbeidsovereenkomsten tussen de werknemer en verschillende werkgevers die ten aanzien van de verrichte arbeid redelijkerwijs geacht moeten worden elkaars opvolger te zijn. De betreffende werknemer was van mening dat zijn ambtelijke aanstelling meetelt in de keten van tijdelijke contracten. De Commissie van Beroep is het met de werknemer niet eens.

Frans Brekelmans, Hilde Mertens en Ina Schilperoord.